

คดีอ่าวมาหยา

กลุ่มคดี	สิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรธรรมชาติ
คำพิพากษา	ศาลฎีกา
คดีหมายเลขแดงที่	๕๘๑๘/๒๕๔๙
ประเภทคดี	แพ่ง
คู่ความ	องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๙ คน โจทก์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน จำเลย
เรื่อง	สิทธิชุมชนในการฟ้องคดีสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ - พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕ - วิธีพิจารณาความแพ่ง

ประเด็นสำคัญในการพิจารณา และผลคำพิพากษา

ศาลชั้นต้น มีคำสั่งสืบพยานโจทก์ทั้งสิบเก้าและพยานจำเลยทั้งห้า แล้วมีคำพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ทั้งสิบเก้า

ศาลอุทธรณ์ พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นทั้งสืบพยานและคำพิพากษาของศาลชั้นต้น แล้วมีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในประเด็นข้อพิพาทตามคำขอท้ายฟ้องในข้อ ๔ ของโจทก์ทั้งสิบเก้าต่อไป แล้วจึงมีคำสั่งหรือคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ประเด็นในคำพิพากษาศาลฎีกา

1. อำนาจฟ้อง

โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐

มาตรา ๒๙๐ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๒๓ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๔๕ จึงมีอำนาจฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ กระทำหรือขอให้บังคับจำเลยที่ ๔ ที่ ๕ ปรับปรุงแก้ไขหาดมหาหยาให้กลับคืนสภาพเดิมตามธรรมชาติได้ ซึ่งรวมทั้งฟ้อง จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และ ที่ ๓ ที่มีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ เข้าไปถ่ายทำภาพยนตร์ได้ด้วย

ส่วนโจทก์ที่ ๓ ถึงที่ ๑๙ ซึ่งอ้างว่าตนเป็นบุคคลในชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมของจังหวัดกระบี่ จะมีอำนาจฟ้องหรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ ศาลฎีกาเห็นว่า คำว่า “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” ยังไม่มีคำนิยามความหมายหรือขอบเขตที่แน่นอน ทั้งบทบัญญัติมาตรานี้มีเงื่อนไขที่ต้องมีกฎหมายบัญญัติออกมาตามมาตรานี้ เมื่อในขณะที่โจทก์ที่ ๓ ถึงที่ ๑๙ ฟ้องยังไม่มีการบัญญัติออกมาใช้บังคับ ดังนั้นยังไม่อาจถือได้ว่าการโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของโจทก์ที่ ๓ ถึงที่ ๑๙ แล้ว โจทก์ที่ ๓ ถึงที่ ๑๙ จึงยังไม่มีอำนาจฟ้อง และไม่มีสิทธิฎีกาด้วย

๒. คำขอให้วินิจฉัยคำสั่งนั้น เห็นว่า แม้คำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจถูกเพิกถอนได้ แต่สำหรับคดีนี้โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ ฟ้องคดีอ้างว่าคำสั่งทางปกครองของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ที่อนุญาตให้จำเลยที่ ๔ เข้าไปถ่ายภาพยนตร์บริเวณอ่าวมหาหยาไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นโมฆะ ขอให้เพิกถอนก็เพื่อมิให้จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ เข้าไปถ่ายทำภาพยนตร์ในบริเวณหาดมหาหยา แต่เมื่อจำเลยที่ ๕ เข้าไปถ่ายทำภาพยนตร์ตามใบอนุญาตเสร็จเรียบร้อยแล้วออกฉายทั่วโลกแล้ว การเพิกถอนคำสั่งของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ จึงไม่บังเกิดผลในทางปฏิบัติแต่อย่างใด ดังนั้นคำขอข้อ ๑ และข้อ ๓ จึงไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาต่อไป

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์ที่ ๓ ถึงที่ ๑๙ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์